

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain sekä taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain sekä taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta (HE 160/2022 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Sivistysvaliokunta (SiVM 10/2022 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain (884/2017) 2 §, 4 §:n 6 momentti, 5 §:n 3 momentti, 6 §:n 2 momentti, 9 a ja 10 §, 11 d §:n 1 momentti, 28 §:n 2 momentin 1 kohta sekä 29 §:n 6 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 2 § laeissa 1221/2020 ja 1234/2021, 4 §:n 6 momentti, 6 §:n 2 momentti, 9 a §, 28 §:n 2 momentin 1 kohta ja 29 §:n 6 momentti laissa 478/2021, 5 §:n 3 momentti laissa 1234/2021, 10 § osaksi laeissa 568/2019 ja 478/2021 sekä 11 d §:n 1 momentti laissa 1221/2020, sekä

lisätään lakiin uusi 9 e § ja uusi 5 a luku sekä 28 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 568/2019, 1221/2020 ja 478/2021, uusi 1 b kohta seuraavasti:

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan koulutukseen ja tutkintoihin, joista säädetään:

- 1) perusopetuslaissa (628/1998);
- 2) lukiolaissa (714/2018);
- 3) ylioppilastutkinnosta annetussa laissa (502/2019);

Eduskunnan vastaus EV 124/2022 vp

- 4) ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa (531/2017);
- 5) ammattikorkeakoululaissa (932/2014);
- 6) yliopistolaissa (558/2009);
- 7) vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa (632/1998);
- 8) tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annetussa laissa (1215/2020)
- 9) Helsingin eurooppalaisesta koulusta annetussa laissa (1463/2007);
- 10) taiteen perusopetuksesta annetussa laissa (633/1998);
- 11) Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta annetussa laissa (682/2021).

Tässä laissa säädetään oppijanumerosta ja oppijanumerorekisteristä, opetuksen ja koulutuksen valtakunnallisesta tietovarannosta, oppivelvollisuusrekisteristä, ylioppilastutkintorekisteristä, opiskelijavalintarekisteristä, korkeakoulujen valtakunnallisesta tietovarannosta sekä Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (*palvelukeskus*) hankkiman muun kuin säännellyn koulutuksen rekisteristä. Laissa säädetään myös Opetushallituksen ylläpitämästä opinto- ja tutkintotietojen luovutuspalvelusta.

4 §

Tietovarannon käyttötarkoitus

Edellä 1—5 momentissa säädetystä poiketen henkilö päättää itse 9 d ja 9 e §:ssä tarkoitettujen tietojen käyttötarkoituksista.

5 §

Tietovarannon yhteisrekisterinpitäjät ja vastuiden jako

Jos opetuksen tai koulutuksen järjestäjän, oppilaitoksen ylläpitäjän taikka 9 §:n 6 momentissa tarkoitettun toimijan toiminta lakkaa eivätkä kyseisen rekisterinpitäjän tehtävät siirry toiselle oikeushenkilölle, kyseisten tietovarantoon tallennettujen tietojen sekä 9 d ja 9 e §:ssä tarkoitettujen suostumusten osalta rekisterinpitäjänä toimii Opetushallitus.

6 §

Tietojen tallentaminen tietovarantoon

Opetushallitus määrää tarkemmin, miten tiedon tallentajien on pidettävä tallennettavat tiedot ajantasaisina. Opetushallitus antaa tarkempia määräyksiä 7, 7 a, 8, 9 ja 9 a—9 e §:ssä säädettyjen tietojen tietorakenteista.

Eduskunnan vastaus EV 124/2022 vp

9 a §

Vapaassa sivistystyössä järjestettyä oppivelvollisille ja jatkuvaan oppimiseen suunnattua koulutusta koskevat tiedot

Vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitetun oppilaitoksen ylläpitäjän on tallennettava tietovarantoon seuraavat tiedot mainitun lain 7 a luvussa sekä oppivelvollisuuslain 5 §:n 2 momentissa tarkoitetussa koulutuksessa sekä Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta annetun lain 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetussa koulutuksessa olevista opiskelijoista:

- 1) suoritettava koulutus;
- 2) opintojen aloittaminen, väliaikainen keskeytyminen ja päättymisen;
- 3) suoritettut opinnot ja osaamisen arviointi.

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta annetun lain 8 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetusta koulutuksesta ei kuitenkaan tallenneta väliaikaista keskeytymistä.

9 e §

Taiteen perusopetusta koskevat tiedot

Taiteen perusopetuksesta annetussa laissa tarkoitetun koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että tietovarantoon tallennetaan seuraavat tiedot mainitun lain 7 a §:ssä tarkoitetulla tavalla opintopisteinä määritellyssä koulutuksessa olevista oppilaista, jos koulutuksen järjestäjä on päättänyt tarjota tietovarantoon tallentamista samaan koulutukseen osallistuville oppilaille ja oppilas suostuu tietojen tallentamiseen:

- 1) koulutuksen nimi ja laajuus;
- 2) koulutuksen alkamisen ja päättymisen ajankohdat;
- 3) osaamisen arviointi.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu oppilaan suostumus annetaan opetuksen alkaessa. Oppilaalle on ennen suostumuksen antamista annettava tietoa siitä, kuinka tietovarantoon tallennettuja tietoja voidaan käsitellä, luovuttaa ja säilyttää. Suostumuksesta tulee käydä ilmi, että se on annettu vapaaehtoisesti ja nimenomaisesti. Alle 15 vuotta täyttäneen lapsen osalta suostumuksen antamisesta ja sen peruuttamisesta päättää hänen huoltajansa tai hänen muu laillinen edustajansa. Alaikäisen lapsen, joka on täyttänyt 15 vuotta, tietojen tallentamiseen tarvitaan sekä lapsen että hänen huoltajansa tai muun laillisen edustajansa suostumus. Alaikäinen lapsi, joka on täyttänyt 15 vuotta, taikka hänen huoltajansa tai muu laillinen edustajansa voi milloin tahansa peruuttaa suostumuksen ilmoittamalla siitä Opetushallitukselle, jonka on edelleen ilmoitettava peruuttamisesta koulutuksen järjestäjälle. Suostumus on säilytettävä pysyvästi. Suostumukseen on tehtävä merkintä, jos se peruutetaan.

10 §

Tietojen luovuttaminen tietovarannosta

Opetushallitus päättää tietojen luovuttamisesta tietovarannosta ja vastaa luovutuksen lainmukaisuudesta.

Eduskunnan vastaus EV 124/2022 vp

Opetushallitus voi tuottaa tietovarannosta opetuksen ja koulutuksen arvioinnin, tutkimuksen, kehittämisen, tilastoinnin ja muun seurannan sekä ohjauksen ja rahoituksen edellyttämiä tietoineistoja.

Edellä 2 momentissa säädettyä ei sovelleta 9 d ja 9 e §:ssä tarkoitettuihin tietoihin.

Edellä 9 §:n 2—4 momentissa tarkoitettujen tietojen luovuttamisesta tietovarannosta säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 109 a §:ssä.

11 d §

Tietojen luovuttaminen rekisteristä

Opetushallitus vastaa tietojen luovuttamisesta rekisteristä ja luovutuksen lainmukaisuudesta.

5 a luku

Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen hankkiman muun kuin säännellyn koulutuksen rekisteri

27 a §

Muun kuin säännellyn koulutuksen rekisterin käyttötarkoitus

Muun kuin säännellyn koulutuksen rekisteri sisältää tietoja Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta annetun lain 9 §:ssä tarkoitetussa palvelukeskuksen hankkimassa, muussa kuin mainitun lain 10 §:ssä määritellyssä säännellyssä koulutuksessa olevista opiskelijoista. Tietoja käytetään henkilön hakeutuessa koulutukseen, koulutuksen aikana, työelämässä sekä henkilön hakiessa koulutukseen liittyviä etuisuuksia.

Tietoja voidaan käyttää myös muiden viranomaisten hoitaessa sellaisia lakisääteisiä tehtäviä, joissa tarvitaan rekisteriin tallennettuja tietoja.

Rekisteriin tallennettuja tietoja voidaan käyttää lisäksi koulutuksen arvioinnissa, tilastoinnissa ja seurannassa.

27 b §

Muun kuin säännellyn koulutuksen rekisterin yhteisrekisterinpitäjät ja vastuiden jako

Rekisterin yhteisrekisterinpitäjiä ovat Opetushallitus ja palvelukeskus. Opetushallitus vastaa rekisterin yleisestä toiminnasta sekä teknisistä edellytyksistä tallentamista, käsittelyä ja luovutusta varten.

Palvelukeskus vastaa tietojen yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettua täsmällisyydestä sekä 16 artiklan mukaisesta rekisteröidyn oikeudesta tietojen oikaisemiseen. Opetushallitus vastaa muista yleisessä tietosuoja-asetuksessa rekisterinpitäjälle säädettyistä velvollisuuksista ja muiden rekisteröidyn oikeuksien toteuttamisesta.

Eduskunnan vastaus EV 124/2022 vp

27 c §

Koulutusta koskevat tiedot ja tietojen tallentaminen

Toimijan, joka järjestää Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta annetun lain 9 §:ssä tarkoitettua palvelukeskuksen hankkimaa, muuta kuin mainitun lain 10 §:n mukaista säänneltyä koulutusta, on tallennettava mainitussa koulutuksessa olevista opiskelijoistaan rekisteriin koulutuksen nimi, sen alkamis- ja päättymispäivä ja tuntimäärä sekä tieto koulutuksen loppuun suorittamisesta. Jos opiskelijan osaaminen on arvioitu, tallennetaan tieto arvioinnista.

Rekisteriin tallennetaan lisäksi henkilön nimi ja oppijanumero.

Opetushallitus määrää tarkemmin, miten tiedon tallentajien on pidettävä tallennettavat tiedot ajantasaisina. Opetushallitus antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitettujen tietojen tietorakenteista.

27 d §

Tietojen luovuttaminen muun kuin säännellyn koulutuksen rekisteristä

Opetushallitus päättää tietojen luovuttamisesta rekisteristä ja vastaa luovutuksen lainmukaisuudesta.

Opetushallitus voi tuottaa rekisteristä opetuksen ja koulutuksen arvioinnin, tutkimuksen, kehittämisen, tilastoinnin ja muun seurannan sekä ohjauksen ja rahoituksen edellyttämiä tietoa-aineistoja.

27 e §

Muun kuin säännellyn koulutuksen rekisterin tietojen säilytysaika

Rekisteriin tallennetut tiedot säilytetään 50 vuotta koulutuksen päättymisestä.

28 §

Opinto- ja tutkintotietojen luovutuspalvelun tarkoitus ja luovutettavat tiedot

Opinto- ja tutkintotietojen luovutuspalvelun avulla luovutetaan:

1) opetuksen ja koulutuksen valtakunnalliseen tietovarantoon sisältyviä 7, 7 a, 8, 9 ja 9 a—9 e §:ssä tarkoitettuja tietoja, lukuun ottamatta 9 §:n 2—5 momentissa tarkoitettuja tietoja;

1 b) muun kuin säännellyn koulutuksen rekisteriin sisältyviä 27 c §:ssä tarkoitettuja tietoja;

Eduskunnan vastaus EV 124/2022 vp

29 §

Tietojen luovuttaminen palvelun avulla

Mitä 2 ja 4 momentissa säädetään, ei sovelleta 9 d ja 9 e §:ssä tarkoitettuihin tietoihin.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tätä lakia sovelletaan myös ennen lain voimaantuloa aloitettuun Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksesta annetun lain 8 ja 9 §:n nojalla rahoitettuun koulutukseen ja vuonna 2022 toteutettuun mainittuun koulutukseen.

Jatkuvaa oppimista koskevat tämän lain 9 a ja 27 c §:ssä tarkoitettut vuodelle 2022 kohdentuvat tiedot tallennetaan takautuvasti viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2023.

Lisäksi tätä lakia sovelletaan 1 päivänä elokuuta 2018 tai sen jälkeen aloitettuun taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaiseen koulutukseen, joka ei ole lain voimaan tullessa päättynyt. Tällöin tämän lain 9 e §:ssä tarkoitettu suostumus voidaan antaa takautuvasti viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2023.

Laki

taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään taiteen perusopetuksesta annettuun lakiin (633/1998) uusi 7 a § seuraavasti:

7 a §

Opetuksen ja koulutuksen valtakunnalliseen tietovarantoon tallennettavan koulutuksen laajuus

Tallennettaessa taiteen perusopetuksen tietoja valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain (884/2017) 2 luvun mukaiseen tietovarantoon koulutuksen laajuus on määriteltävä opintopisteinä. Koulutuksen laajuus määritellään opintopisteinä siten, että oppilaan keskimäärin 27 tunnin työpanos vastaa yhtä opintopistettä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Eduskunnan vastaus EV 124/2022 vp

Helsingissä 25.10.2022

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri